

Program proti šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky, tak i útoky slovní. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace (tzv. kyberšikana): útoky pomocí e-mailů, SMS zpráv, vyvěšování urážlivého materiálu na internetových stránkách apod.

1. Prevence

- ohlášení nepřímých varujících signálů (žák před vyučováním postává před dveřmi třídy, je osamocen, při hodině je zdrojem posměchu, nemá kamarády, je nešťastný) školnímu metodikovi prevence či výchovnému poradci školy
- každý učitel podporuje při hodinách i mimo ně u žáků solidaritu, toleranci, vědomí sounáležitosti, uplatňuje spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt a rozvíjí jednání v souladu s právními normami s důrazem na právní odpovědnost jedince
- třídní učitelé i ostatní pedagogové posilují a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
- pedagogičtí pracovníci vedou důsledně a systematicky studenty k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka
- učitelé pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka
- seznámení žáků se šikanou jako tématem při hodinách občanské nauky a s krizovým plánem školy a sankcemi na začátku školního roku

2. Krizový plán u počáteční šikany

- v případě, že se objeví některý z nepřímých signálů šikany (některý z učitelů je svědkem lehké formy šikany, někdo z žáků upozorní na šikanu , ...)

A. Vyšetřování – třídní učitel ve spolupráci se školním metodikem prevence nebo výchovným poradcem

- a) rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi;
- b) nalezení vhodných svědků;
- c) individuální (popř. konfrontační) rozhovory se svědky.

B. Zajištění ochrany obětem.

C. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

D. Potrestání agresorů.

E. Odhalení závažnosti šikany (počáteční či pokročilé) v součinnosti školy a odborného pracoviště (např. pedagogicko-psychologická poradna).

3. Krizový plán u pokročilé šikany s neobvyklou formou

- v případě skupinového násilí vůči oběti (tzv. třídní lynčování) či hrubého fyzického útoku

A. Bezprostřední záchrana oběti – pedagogický pracovník sám zajistí ochranu oběti nebo sežene pomoc

B. Přivolat další pedagogické pracovníky, aby zabránili dalšímu násilí, zajistili agresory (zabránit domluvě agresorů na křivé výpovědi) a odvedli oběť do bezpečí.

C. Nahlášení policii (tel.: 158, 974 334 654) a vlastní vyšetřování.

D. Spolupráce s dalšími institucemi a orgány (např. pedagogicko-psychologická poradna, orgán sociálně právní ochrany dítěte, Policie ČR)

4. Potrestání agresorů - výchovná opatření:

- Napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele, podmíněné vyloučení.
- Snížení známky z chování.

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina).

V mimořádných případech se užijí další opatření:

- Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Tento program vychází z Metodického pokynu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení

č.j. 24 246/2008-6.

V Jindřichově Hradci dne 26.1.2009

Jana Antonová

školní metodik prevence